

ĐỀ XUẤT CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN THỂ DỤC THỂ THAO QUẦN CHÚNG BỀN VỮNG TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI

Hoàng Công Dân*

Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới là một chương trình tổng thể về phát triển kinh tế - xã hội, chính trị và an ninh quốc phòng do Chính phủ Việt Nam xây dựng và triển khai trên phạm vi Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới. Đến hết tháng 10/2018, cả nước đã có gần 3.600 xã và 55 huyện được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới. Với tiến độ thực hiện Chương trình như hiện nay, khả năng hoàn thành mục tiêu có khoảng 50% số xã đạt tiêu chuẩn nông thôn mới và không còn xã đạt dưới 5 tiêu chí sẽ đạt được trong năm 2019, nghĩa là sớm hơn 01 năm so với mục tiêu Quốc hội giao. Việc kiến tạo một nông thôn mới đúng nghĩa đã làm thay đổi đời sống tại nhiều địa phương. Sau 8 năm thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016-2020, trong đó phát triển TDTT quần chúng đã có nhiều chuyển biến tích cực.

Tuy nhiên, bên cạnh những huyện, xã đã hoàn thành cơ bản các tiêu chí phát triển TDTT bền vững theo quy định nông thôn mới, vẫn còn có những địa phương có những thành tích đạt được chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế và chưa đồng đều về kinh tế, văn hóa-xã hội, hạn chế về hoạt động TDTT quần chúng ở nông thôn. Trên cơ sở khảo sát thực tế các khó khăn trong việc hoàn thành các tiêu chí trong việc phát triển nông thôn mới, căn từ những đòi hỏi bức thiết từ thực tiễn TDTT nước ta, cần có những giải pháp hữu hiệu phát triển TDTT quần chúng bền vững trong tiến trình xây dựng nông thôn mới ở những địa phương chưa đạt tiêu chuẩn theo quy định.

Thế nào là nông thôn mới?

Nông thôn mới là nông thôn mà trong đó đời sống vật chất, văn hóa, tinh thần của người dân

không ngừng được nâng cao, giảm dần sự cách biệt giữa nông thôn và thành thị. Nông dân được đào tạo, tiếp thu các tiến bộ kỹ thuật tiên tiến, có bản lĩnh chính trị vững vàng, đóng vai trò làm chủ nông thôn mới.

Nông thôn mới có kinh tế phát triển toàn diện, bền vững, cơ sở hạ tầng được xây dựng đồng bộ, hiện đại, phát triển theo quy hoạch, gắn kết hợp lý giữa nông nghiệp với công nghiệp, dịch vụ và đô thị. Nông thôn ổn định, giàu bản sắc văn hóa dân tộc, môi trường sinh thái được bảo vệ. Sức mạnh của hệ thống chính trị được nâng cao, đảm bảo giữ vững an ninh chính trị và trật tự xã hội.

Xây dựng nông thôn mới là cuộc cách mạng và cuộc vận động lớn để cộng đồng dân cư ở nông thôn đồng lòng xây dựng thôn, xã, gia đình của mình khang trang, sạch đẹp; phát triển sản xuất toàn diện (nông nghiệp, công nghiệp, dịch vụ); có nếp sống văn hoá, môi trường và an ninh nông thôn được đảm bảo; thu nhập, đời sống vật chất, tinh thần của người dân được nâng cao.

Xây dựng nông thôn mới là sự nghiệp cách mạng của toàn Đảng, toàn dân, của cả hệ thống chính trị. Nông thôn mới không chỉ là vấn đề kinh tế - xã hội, mà là vấn đề kinh tế - chính trị tổng hợp. Xây dựng nông thôn mới giúp cho nông dân có niềm tin, trở nên tích cực, chăm chỉ, đoàn kết giúp đỡ nhau xây dựng nông thôn phát triển giàu đẹp, dân chủ, văn minh.

Cơ sở lý luận lựa chọn các giải pháp phát triển thể dục thể thao quần chúng bền vững trong xây dựng nông thôn mới:

TDTT là một lĩnh vực hoạt động thuộc văn hoá xã hội. Quản lý TDTT cần tuân theo nguyên tắc “Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, nhân dân làm chủ”. Đảng lãnh đạo công tác TDTT bằng

*PGS.TS, Tạp chí thể thao

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

tổ chức cơ sở Đảng và đảng viên, thông qua chỉ thị, nghị quyết của cấp ủy. Nhà nước quản lý công tác TDTT bằng luật pháp, thông qua bộ máy hành chính nhà nước về TDTT từ Trung ương đến cơ sở, thông qua đội ngũ cán bộ công chức ngành TDTT. Nhân dân làm chủ công tác TDTT bằng việc tham gia vào các Hội thể thao quần chúng, các liên đoàn và Câu lạc bộ TDTT cơ sở do Đảng và Nhà nước quản lý. Đó chính là những vấn đề có tính nguyên tắc của sự nghiệp TDTT vì sức khỏe của người dân, “Vi Dân cường, Quốc thịnh” như Bác Hồ đã dạy.

Trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước, Đảng và Nhà nước ta có nhiều chính sách phát triển TDTT, coi TDTT là một bộ phận thuộc chính sách xã hội, nhằm chăm lo bồi dưỡng sức khỏe, phát triển thể lực cho nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, TDTT nước ta đã đạt được nhiều thành tích to lớn, góp phần tích cực trong việc nâng cao sức khỏe, thể lực và cải thiện đời sống văn hóa tinh thần của nhân dân, góp phần thực hiện các nhiệm vụ chính trị, kinh tế-xã hội của Đảng và Nhà nước. TDTT từng bước trở thành một bộ phận không thể thiếu trong đời sống xã hội.

Ngày 01 tháng 12 năm 2011, Bộ Chính trị (khóa XI) đã ban hành Nghị quyết số 08-NQ/TW “về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, tạo bước phát triển mạnh mẽ về thể dục, thể thao đến năm 2020”. Nghị quyết là định hướng đặc biệt quan trọng đối với phát triển sự nghiệp TDTT ở nước ta trong thời kỳ đổi mới, CNH-HĐH và hội nhập quốc tế; cần phải được nghiên cứu và quán triệt sâu sắc các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ và các giải pháp từ nhận thức và hành động, đến tổ chức thực hiện.

Giải pháp 1. Lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí 1

Nội dung tiêu chí 1 Theo chuẩn tiêu chí nông thôn mới	Giải pháp lồng ghép phát triển TDTT quần chúng
<ul style="list-style-type: none">- Xã có quy hoạch xây dựng nông thôn mới được cấp có thẩm quyền phê duyệt- Các bản vẽ quy hoạch được niêm yết công khai để người dân biết và thực hiện; hoàn thành việc cắm mốc chỉ giới các công trình hạ tầng theo quy định- Nghiêm túc thực hiện đúng theo quy hoạch được duyệt	<ul style="list-style-type: none">- Đảm bảo thực hiện theo quy hoạch về sử dụng đất và xây dựng công trình TDTT ở cấp xã và thôn- Các nhà văn hóa, các sân tập TDTT cấp xã, thôn được xây dựng theo quy hoạch- Phát triển TDTT quần chúng ở xã thôn, trường học được thực hiện theo quy hoạch

Đề xuất các giải pháp phát triển thể dục thể thao quần chúng bền vững trong xây dựng nông thôn mới:

Nội dung xây dựng nông thôn mới hướng tới thực hiện Bộ tiêu chí Quốc gia được qui định tại Quyết định 491/QĐ-TTg ngày 16/4/2009 của Thủ tướng Chính phủ; Xây dựng nông thôn mới theo phương châm phát huy vai trò chủ thể của cộng đồng dân cư địa phương là chính, Nhà nước đóng vai trò định hướng, ban hành các tiêu chí, quy chuẩn, xã đặt ra các chính sách, cơ chế hỗ trợ và hướng dẫn.

Các hoạt động cụ thể do chính cộng đồng người dân ở thôn, xã bàn bạc dân chủ để quyết định và tổ chức thực hiện; Được thực hiện trên cơ sở kế thừa và lồng ghép các chương trình mục tiêu quốc gia, chương trình hỗ trợ có mục tiêu, các chương trình, dự án khác đang triển khai ở nông thôn, có bổ sung dự án hỗ trợ đối với các lĩnh vực cần thiết; có cơ chế, chính sách khuyến khích mạnh mẽ đầu tư của các thành phần kinh tế; huy động đóng góp của các tầng lớp dân cư; Được thực hiện gắn với các quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh quốc phòng của mỗi địa phương (xã, huyện, tỉnh); có quy hoạch và cơ chế đảm bảo cho phát triển theo quy hoạch (trên cơ sở các tiêu chuẩn kinh tế, kỹ thuật do các Bộ chuyên ngành ban hành); Là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội; cấp ủy Đảng, chính quyền đóng vai trò chỉ đạo, điều hành quá trình xây dựng quy hoạch, kế hoạch, tổ chức thực hiện; Hình thành cuộc vận động “toàn dân xây dựng nông thôn mới” do Mặt trận Tổ quốc chủ trì cùng các tổ chức chính trị - xã hội vận động mọi tầng lớp nhân dân phát huy vai trò chủ

Giải pháp 2: Lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí 5

<p>Nội dung tiêu chí 5 Theo chuẩn tiêu chí Nông thôn mới</p>	<p>Giải pháp lồng ghép phát triển TDTT quần chúng</p>
<p>Tỷ lệ trường học các cấp: Mầm non, mẫu giáo, tiểu học, trung học cơ sở có cơ sở vật chất đạt chuẩn quốc gia đạt tối thiểu 75%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Đầu tư cơ sở vật chất cho trường học Đầu tư cho trường học nhà thể chất hoặc phòng tập thể chất - Có đủ sân chơi, sân rèn luyện thể chất và tổ chức thể thao trường học

Giải pháp 3. Lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí số 6

<p>Nội dung tiêu chí 6 Theo chuẩn tiêu chí Nông thôn mới</p>	<p>Giải pháp lồng ghép phát triển TDTT quần chúng</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Nhà văn hóa và khu thể thao xã đạt chuẩn của Bộ VHTT-DL - Tỷ lệ thôn có nhà văn hóa và khu thể thao thôn đạt quy định của Bộ VHTTDL 	<p>Tăng cường cơ sở vật chất thông qua xây dựng nhà văn hóa và sân tập TDTT ở trung tâm xã và các thôn</p>

Giải pháp 4. Lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí số 14

<p>Nội dung tiêu chí 14 Theo chuẩn tiêu chí Nông thôn mới</p>	<p>Giải pháp lồng ghép phát triển TDTT quần chúng</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Phổ cập giáo dục trung học cơ sở - Tỷ lệ học sinh tốt nghiệp THCS được tiếp tục học trung học (phổ thông, bổ túc, học nghề) tối thiểu 80% - Tỷ lệ lao động qua đào tạo tối thiểu 35% 	<ul style="list-style-type: none"> - Nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục thể chất nội khóa - Đa dạng nội dung dạy học thể dục; phát triển trò chơi dân gian, thể thao dân tộc - Tăng cường hoạt động thể thao trường học

Giải pháp 5. Lồng ghép phát triển thể dục thể thao cơ sở với tiêu chí số 16

<p>Nội dung tiêu chí 16 Theo chuẩn tiêu chí Nông thôn mới</p>	<p>Giải pháp lồng ghép phát triển TDTT quần chúng</p>
<p>Xã có từ 70% số thôn trở lên đạt tiêu chuẩn làng văn hóa theo quy định của Bộ VHTTDL</p>	<p>Phát triển các môn thể thao dân tộc: Bắn nỏ, kéo co, tung còn, đẩy gậy, các điệu múa dân tộc; Kết hợp với ngày hội văn hóa-thể thao cơ sở</p>

Giải pháp 6. Lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí số 18

<p>Nội dung tiêu chí 18 Theo chuẩn tiêu chí Nông thôn mới</p>	<p>Giải pháp lồng ghép phát triển TDTT quần chúng</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Cán bộ xã đạt chuẩn - Có đủ các tổ chức trong hệ thống chính trị cơ sở theo quy định - Đảng bộ, chính quyền xã đạt tiêu chuẩn "trong sạch, vững mạnh" - Các tổ chức đoàn thể chính trị của xã đều đạt danh hiệu tiên tiến trở lên 	<ul style="list-style-type: none"> - Huy động hệ thống chính trị tham gia phát triển TDTT cơ sở dưới sự lãnh đạo của cấp ủy và chính quyền xã, thôn - Phát triển, đào tạo hướng dẫn viên TDTT cơ sở và động viên hưởng ứng của quần chúng tự nguyện tham gia

Phát triển phong trào TDTT cơ sở dưới sự lãnh đạo của cấp ủy và chính quyền các thôn, xã là một trong những giải pháp hữu hiệu trong phát triển phong trào TDTT tại các xã nông thôn mới

thể trong việc xây dựng nông thôn mới.

Từ cơ sở tiếp cận, đề xuất 6 giải pháp phát triển TDTT quần chúng bền vững lồng ghép với 6/19 tiêu chí xây dựng nông thôn mới:

KẾT LUẬN

Căn cứ cơ sở lý luận và thực tiễn, chúng tôi đã đề xuất 06 giải pháp phát triển TDTT quần chúng bền vững khi kết hợp lồng ghép với 6/19 tiêu chí của Bộ tiêu chí xây dựng nông thôn mới: Giải pháp 1, lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí 1: Đảm bảo thực hiện theo quy hoạch về sử dụng đất và xây dựng công trình thể dục thể thao ở cấp xã và thôn; Các nhà văn hóa, các sân tập TDTT cấp xã, thôn được xây dựng theo quy hoạch; Phát triển TDTT quần chúng ở xã thôn, trường học được thực hiện theo quy hoạch. Giải pháp 2, lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí 5: Đầu tư cơ sở vật chất cho trường học Đầu tư cho trường học Phòng giáo dục thể chất; Có đủ sân chơi, sân rèn luyện thể chất và tổ chức thể thao trường học. Giải pháp 3, lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí số 6 về cơ sở vật chất: Tăng cường cơ sở vật chất thông qua xây dựng nhà văn hóa và sân tập TDTT ở trung tâm xã và các thôn. Giải pháp 4, lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí số 14 về giáo dục: Nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục thể chất nội khóa; Đa dạng nội dung dạy học thể dục; Phát triển trò chơi dân gian, thể thao dân tộc; Tăng cường hoạt động thể thao

trường học. Giải pháp 5, lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí số 16 về văn hóa: Phát triển các môn thể thao dân tộc: Bắn nỏ, kéo co, tung còn, đẩy gậy, các điệu múa dân tộc; Kết hợp với ngày hội văn hóa-thể thao cơ sở. Giải pháp 6, lồng ghép phát triển TDTT cơ sở với tiêu chí số 18: Huy động hệ thống chính trị tham gia phát triển TDTT cơ sở dưới sự lãnh đạo của cấp ủy và chính quyền xã, thôn. Phát triển, đào tạo hướng dẫn viên TDTT

cơ sở và động viên hưởng ứng của quần chúng tự nguyện tham gia.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2011), *Thông tư số 06/TT-BVNTTDL, Quy định mẫu về tổ chức, hoạt động và tiêu chí của nhà văn hóa – khu thể thao thôn*.
2. Phạm Thanh Cẩm, Hoàng Công Dân (2012), “2 Giải pháp phát triển TDTT ở nông thôn-tiếp cận từ cơ sở lý luận”, *Tạp chí Khoa học TDTT*, Viện khoa học TDTT, số 4/2012.
3. Dương Nghiệp Chí, Vũ Thái Hồng (2011), *Xã hội học TDTT*, Nxb TDTT, Hà Nội.
4. Lê Nguyễn (2016). “Xây dựng nông thôn mới - những bài học kinh nghiệm giai đoạn 2010-2015”. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*.
5. Thủ tướng Chính phủ (2009), *Quyết định số 491/QĐ-TTg “về việc ban hành Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới”*.
6. Thủ tướng Chính phủ (2010), *Quyết định số 2198/2010/QĐ-TTg ngày 03/12/2010 phê duyệt “Chiến lược phát triển thể dục, thể thao Việt Nam đến năm 2020”*.
7. Thủ tướng Chính phủ (2013), *Quyết định số 2164/QĐ-TTg, ngày 11/11/2013 phê duyệt “Quy hoạch tổng thể phát triển hệ thống thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở giai đoạn 2013-2020, định hướng đến năm 2030”*.